

INFORMACE O VÝSLEDČÍCH KONTROL VÝKONU PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÍCH CELKŮ NA ÚSEKU STŘETU ZÁJMŮ ZA ROK 2021

V souladu s § 26 zákona č. 255/2012 Sb., kontrolní řád, ve znění pozdějších předpisů, a usnesením vlády České republiky ze dne 11. září 2013 č. 689 o Plánování, vyhodnocování a koordinaci kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti územních samosprávných celků, prováděných ústředními správními úřady, krajskými úřady, Magistrátem hlavního města Prahy a magistráty územně členěných statutárních měst, Odbor střetu zájmů a boje proti korupci Ministerstva spravedlnosti **zveřejňuje informaci o výsledcích kontrol přenesené působnosti územních samosprávných celků podle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů** (dále jen „zákon o střetu zájmů“).

Ministerstvo spravedlnosti **zahájilo v období 1. 1. 2021 – 31. 12.2021 pět kontrol**. Konkrétně se jednalo o kontroly výkonu přenesené působnosti krajských úřadů Ústeckého kraje, Karlovarského kraje, Moravskoslezského kraje, kraje Vysočina a Plzeňského kraje. Kontrola krajského úřadu Plzeňského kraje nebyla k 31.12. 2021 dokončena, a níže uvedené se tak na ni nevztahuje. Dokončena v roce 2021 byla kontrola krajského úřadu Pardubického kraje, která byla zahájena v roce 2020.

S ohledem na epidemiologickou situaci byla většina kontrol provedena distančně, což kladlo vyšší nároky na administrativní zajištění jak ze strany Ministerstva spravedlnosti, tak kontrolovaných osob. Pouze kontrola Krajského úřadu kraje Vysočina proběhla prezenční formou.

Hodnocení kontrol:

1) Předmět kontroly

- a) Zápis veřejných funkcionářů do Centrálního registru oznámení (dále jen „CRO“) kontrolovanou osobou dle § 14a zákona o střetu zájmů, jakožto tzv. podpůrným orgánem a plnění povinností s tím souvisejících.
- b) Přestupková agenda podle zákona o střetu zájmů [dodržování zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) při rozhodovací činnosti].
- c) Výkon kontroly přenesené působnosti ve vztahu k obecním úřadům ze strany krajských úřadů dle § 129 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

2) Nejčastější zjištění

- a) *Kontrola zápisu veřejných funkcionářů do CRO kontrolovanou osobou podle § 14a zákona o střetu zájmů*

- Při kontrole zápisu veřejných funkcionářů do CRO kontrolovanou osobou podle § 14a zákona o střetu zájmů byly nejčastěji zjištěny nedostatky v nedodržení zákonné lhůty 15 dnů pro zápis data ukončení výkonu funkce dle § 14a odst. 1 zákona o střetu zájmů. Dále byly zjištěny chyby v určení data zahájení či ukončení funkce veřejného funkcionáře a nesprávné rozlišení, kdy jsou veřejní funkcionáři podle § 2 odst. 3 zákona o střetu zájmů povinni podávat oznámení do CRO (tedy zda mají být do CRO zapsáni). Rovněž bylo zjištěno, že v některých případech chybí dokumenty, které slouží jako podklad k zápisu (např. jmenovací dekret, pracovní náplň s jednoznačným popisem činnosti apod.), což v některých případech činilo zápisy nepřezkoumatelné.

b) Přestupková agenda podle zákona o střetu zájmů

- Při kontrole přestupkové agendy byly zjištěny nedostatky spočívající v nedodržování zásad správního trestání (zásada vyšetřovací, zásada materiální pravdy) i správního řízení obecně (zásada hospodárnosti a předvídatelnosti). To se projevilo i ukládáním rozdílných sankcí za obdobných skutkových okolností. Řada rozhodnutí nebyla řádně odůvodněna, chyběly rovněž dostatečné důkazy pro prokázání tvrzené formy zavinění. Chyby byly dále shledány v nedodržení lhůt a nesprávném počítání lhůt dle správního řádu.
- U kontroly změny příslušnosti ve smyslu § 63 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky bylo opakovaně zjištěno nesprávné poučení o opravných prostředcích, které není v souladu s § 76 odst. 5 a § 89 odst. 1 správního řádu.

c) Kontrola přenesené působnosti ve vztahu k obecním úřadům

- Při kontrole prováděných kontrol přenesené působnosti ve vztahu k obecním úřadům bylo zjištěno, že v některých případech neproběhly v kontrolovaném období žádné kontroly výkonu přenesené působnosti na úseku střetu zájmů z důvodu epidemické situace. Dále bylo zjištěno, že provedené kontroly nebyly vždy kompletní. Někde byla provedena pouze kontrola přestupkové agendy a někdy nebylo vůbec patrné, co vše bylo předmětem kontroly. Zjištěno bylo rovněž nedostatečné odůvodnění závěrů kontroly a nedodržování zásady vyšetřovací.

3) Nejzávažnější zjištění

Ministerstvo spravedlnosti považuje za nejzávažnější zjištění **pochybení týkající se v nedůsledném ověřování, zda osoby, které jsou ze strany krajských úřadů (tzv. podpůrných/zapisujících orgánů) zapisovány do CRO, naplňují pro tento zápis podmínky** (ve smyslu § 2 odst. 3 zákona o střetu zájmů). Identifikace veřejných funkcionářů spočívá v ověření dostupných podkladů pro zápis, nelze se spolehnout pouze na *tvrzení* úředníků či osob samotných. Nesprávný zápis osoby, která není veřejným funkcionářem podle zákona o střetu zájmů, může mít vliv na její práva (zásah do práva na soukromí a informační sebeurčení).

4) Uložená opatření k nápravě

a) Kontrola zápisu veřejných funkcionářů do CRO kontrolovanou osobou podle § 14a zákona o střetu zájmů

Bylo uloženo důkladnější zjišťování oprávněnosti zápisů do CRO, kontrolované osoby byly poučeny o informačních zdrojích a způsobech, jakými mají identifikaci veřejných funkcionářů řádně provádět. Dále bylo uloženo provedení oprav chyb v datech a údajích veřejných funkcionářů. Dále bylo kontrolovaným osobám uloženo zažádat o výmaz osob, které nejsou veřejnými funkcionáři. Napříště bylo uloženo důsledné dodržování zákonných lhůt.

b) Přestupková agenda podle zákona o střetu zájmů

Napříště bylo uloženo důsledné dodržování zásad správního trestání i správního řízení obecně. Rovněž bylo uloženo zpřesnění a zkvalitnění formulování poučení o opravných prostředcích dle § 76 odst. 5 a 89 odst. 1 správního řádu.

c) Kontrola přenesené působnosti ve vztahu k obecním úřadům

Bylo uloženo doplnění plánu kontrol o chybějící agendy. V případě zhoršení epidemické situace bylo doporučeno provádět kontroly distančně. Napříště bylo uloženo zkvalitnění protokolů o kontrole tak, aby bylo patrné, co bylo předmětem kontroly a s jakým výsledkem.